

Jaarverslag 2020

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
Missie en doelen	3
2. Ontwikkelingen en resultaten	5
2.1 Politieke context	5
2.2 Inzet en resultaten MVO Platform	7
2.3 Ontwikkelingen Platform	11
3. Financieel overzicht	13

1. Inleiding

Missie en doelen

Ook in 2020 opereerde het MVO Platform volgens de missie uit het strategieplan 2016-2020: Bedrijven nemen over de hele keten verantwoordelijkheid voor de effecten van hun activiteiten op sociaal mensenrechten-, ecologisch en economisch gebied, leggen daarover verantwoording af en gaan de dialoog aan met belanghebbenden. Het MVO Platform stelt zich twee doelen om hieraan bij te dragen:

1. Een *sterk maatschappelijk middenveld* gericht op het verbeteren van het gedrag en het beleid van bedrijven en op beter overheidsbeleid voor MVO
2. De Nederlandse overheid vervult een *krachtige rol*, ook in de internationale context, door enerzijds maatschappelijk verantwoord ondernemen ambitieus te stimuleren, en anderzijds ervoor zorg te dragen dat bedrijven ter verantwoording geroepen kunnen worden.

Zie het strategieplan 2016-2020 voor een uitgebreide omschrijving van de doelen en subdoelen.

In onderstaande tabellen is weergegeven welke doelen en indicatoren het MVO Platform zichzelf heeft gesteld voor 2020 om aan bovengenoemde doelen bij te dragen. Hoofdstuk 2 gaat in op de politieke context en de lobbyresultaten van het MVO Platform, gevolgd door de interne ontwikkelingen en resultaten. Tot slot de financiële rapportage van het MVO Platform voor 2020.

Uitwerking doel 1 – Een sterk maatschappelijk middenveld

Doelen m.b.t. coördinatiepunt MVO Platform:	Indicatoren:
<p>Platformleden beschikken over de benodigde kennis, informatie, expertise en netwerk om effectief om overheden en bedrijven effectief te beïnvloeden.</p> <p>Platformleden vergroten hun slagkracht doordat zij beschikken over het juiste netwerk, informatie en faciliteiten om kansen voor samenwerking en afstemming met andere platformleden te gebruiken en duplicatie van werk voorkomen.</p> <p>In 2020 wordt speciale aandacht besteed aan de uitwisseling en afstemming met betrekking tot wetgeving, toezicht en de doordachte mix aan MVO-maatregelen. Ook de evaluatie van de IMVO-convenanten staat centraal. De inhoud van bijeenkomsten worden gedurende het jaar in overleg met leden bepaald en zijn afhankelijk van politieke ontwikkelingen en prioriteiten.</p>	<p>Platformleden zijn tevreden over de kennis, informatie, expertise en netwerk die zij ontvangen vanuit het MVO Platform. Hierin staan de vernieuwde politieke context en ontwikkelingen, o.a. beïnvloed door het nieuwe kabinet, centraal.</p> <p>Platformleden herkennen en gebruiken de kansen voor samenwerking met andere platformleden en voorkomen duplicatie van werkzaamheden.</p> <p>Platformleden zijn bekend met de verschillende (mogelijke) strategieën van bedrijf beïnvloeding die door leden van het MVO Platform worden gebruikt, herkennen complementariteit en stemmen af waar dit wenselijk is.</p>

Uitwerking doel 2 – Een krachtige Nederlandse overheid

Doelen m.b.t. coördinatiepunt MVO Platform:	Indicatoren:
<p>In 2020:</p> <ul style="list-style-type: none"> - De Nederlandse overheid ontwikkelt een ambitieuze, doordachte en coherentie mix van MVO-maatregelen. - Het MVO Platform weet haar positie als gesprekspartner van het kabinet, Kamerleden en ministeries te behouden en te versterken. - Daarnaast weet het MVO Platform haar positie als gesprekspartner rondom MVO-beleid met het ministerie (en vno- 	<ul style="list-style-type: none"> - Het MVO Platform neemt een actieve rol om input en advies te geven binnen het project 'IMVO-maatregelen in perspectief'. Daarbij zal zij leden en de werkgroep wetgeving nauw betrekken. - De beleidssuggesties en adviezen van het MVO Platform, worden opgenomen in het nieuw te ontwikkelen MVO-beleid. De nieuwe mix van beleidsmaatregelen omvatten zowel vrijwillige als brede dwingende maatregelen.

<p>ncw) behouden, versterkt te geïstitutionaliseerd.</p> <ul style="list-style-type: none"> - De strategie van het MVO Platform blijft effectief in het beïnvloeden van overheidsbeleid en wet- en regelgeving van het nieuwe Kabinet, om zo te kunnen bijdragen aan de missie en de doelen van het platform. <p>In 2020 heeft het MVO Platform de volgende prioriteiten, waarop zij agenda-zettend wil zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> - De overheid ontwikkelt een doordachte en coherente mix aan maatregelen; - waarbij mens en milieu in ketens van Nederlandse bedrijven centraal staan; - waaronder bindende maatregelen, aanvullende op vrijwillige maatregelen. <p>Daarnaast werkt het MVO Platform meer reactief op andere dossiers. De doelen voor 2020 zijn daarbij afhankelijk van de politieke realiteit en ontwikkelingen. Hieronder staan enkele verwachte doelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - De Nederlandse overheid ontwikkelt een nieuw en ambitieus NAP. - Het Nederlandse NAP wordt herzien, met als doel dat de Nederlandse overheid hiermee de UNGP's volledig implementeert met concretere doelstellingen en stakeholderbetrokkenheid. - Het ministerie van buitenlandse zaken stelt MVO-voorwaarden voor bedrijven die (financiële- en niet-financiële) ondersteuning ontvangen, gebaseerd op de OESO-richtlijnen en UNGP's. 	<ul style="list-style-type: none"> - De MVO-dialoog met het MVO Platform en met VNO-NCW wordt geïstitutionaliseerd, op basis van de ervaringen en geleerde lessen uit 2019. - Woordvoerders MVO zijn bekend met de standpunten van het MVO Platform en refereren hiernaar of zijn in contact met het MVO Platform voor verdieping, o.a. over smart-mix, inclusief de MVO-convenanten, due diligence wetgeving en toezicht. - Relevante bewindspersonen, experts, organisaties en welwillende bedrijven zijn op de hoogte van de internationale ontwikkelingen en de standpunten van het MVO Platform op het gebied van <ul style="list-style-type: none"> o due diligence wetgeving, smart-mix en toezicht. o Ervaringen IMVO-convenanten en visie op verbeteringen o De tekortkomingen van het huidige NAP en de suggesties voor verbeteringen van het MVO Platform, waarbij internationaal geleerde lessen zijn meegenomen. - De conclusies van de IMVO-convenantenevaluatie weerspiegelt de ervaringen en visie van de leden van het MVO Platform en concludeert dat aanvullende en dwingende maatregelen nodig zijn en dat verbeteringen in het bestaande convenantenbeleid nodig zijn.
---	---

2. Ontwikkelingen en resultaten

Dit hoofdstuk begint met een beschrijving van de politieke context en ontwikkelingen in 2020, gevolgd door de resultaten van het werk van het MVO Platform. Een overzicht van alle activiteiten in 2020 is te vinden in hoofdstuk 3.

2.1 Politieke context

2020 was in meerdere opzichten een bijzonder jaar op het gebied van maatschappelijk verantwoord ondernemen. De Covid-19-pandemie had een ongekend grote impact op mensen en bedrijven wereldwijd. De plotselinge annuleringen van orders door grote bedrijven en verstoringen in internationale handelsketens hadden directe gevolgen voor de inkomens en bestaanszekerheid van miljoenen werkenden en boeren. Het kabinet maakte duidelijk dat zij ook tijdens de coronacrisis van bedrijven verwachtte dat zij volgens de OESO-richtlijnen handelen¹, waarbij minister Kaag een directe oproep deed aan grote kledingbedrijven.² Aanvullende stappen of strengere maatregelen tegen bedrijven die dat overduidelijk niet deden bleven echter uit. Ook keerde het kabinet miljoenen euro's uit aan loonsteun (via de Noodmaatregel Overbrugging Werkgelegenheid, NOW) of andere vormen van steun aan bedrijven die voor en tijdens de crisis onverantwoordelijk omgingen met mensenrechten in hun productieketens.³ Vragen uit de Kamer om hier aandacht aan te besteden, bijvoorbeeld in het derde steunpakket (NOW-3), wuifde het kabinet weg. Wel nam de Kamer een motie aan van het lid Segers, die het kabinet verzocht voor toekomstige steunpakketten voorwaarden voor verantwoorde bedrijfsvoering, waaronder maatschappelijk verantwoord ondernemen, te onderzoeken.⁴

Ontwikkeling nieuw MVO-beleid, bindende maatregelen

Positief was dat het ministerie van Buitenlandse Zaken ondanks de coronacrisis gestaag toewerkte naar de andere grote ontwikkeling op het gebied van MVO in 2020: het nieuwe kabinetsstandpunt dat wetgeving voor verantwoord ondernemen noodzakelijk is. Uit de verschillende consultatierondes en onderzoeken die werden uitgevoerd voor het project *IMVO-maatregelen in perspectief* werd duidelijk dat de bestaande vrijwillige beleidsmix onvoldoende was en dat een doordachte mix van vrijwillig en verplichtend beleid noodzakelijk was.⁵ Hierbovenop kwam in juli de publicatie van de langverwachte evaluatie van het convenantenbeleid door het KIT, die zeer kritisch oordeelde over het bereik en de impact van het beleid.⁶ Ook de IMVO-commissie van de SER adviseerde het kabinet in september om een wettelijke verplichting tot het naleven van de OESO-richtlijnen in te voeren.⁷

Conform eerdere toezeggingen stuurde minister Kaag in oktober de nieuwe beleidsnota *Van Voorlichten tot Verplichten* in oktober 2020 naar de Kamer.⁸ Het kabinet deelt de beleidsinstrumenten in het nieuwe beleid voor IMVO in volgens de vijf V's: Voorlichten, Vergemakkelijken, Verleiden, Voorwaarden en Verplichten. Due diligence-wetgeving die het naleven van de zes stappen van de OESO-richtlijnen verplicht stelt is volgens het kabinet 'kernelement' van het nieuwe beleid. Het is een grote stap vooruit in het denken van het kabinet, dat zich tot dan toe altijd op de vlakke had gehouden over dit vraagstuk (en zelfs uitermate kritisch was over de Wet Zorgplicht Kinderarbeid). Wel kiest het kabinet hoofdzakelijk voor de Europese route: het heeft een sterke voorkeur om te wachten op de voorstellen van Eurocommissaris Reynders (Justitie), die in 2020 aankondigde in het tweede kwartaal van 2021 Europese regelgeving te presenteren.

De kritische houding van het kabinet jegens de Wet Zorgplicht Kinderarbeid blijft ook met de nieuwe beleidsnota voortbestaan. Na de eerdere toezegging dat de Algemene Maatregel van Bestuur (AmvB) na de convenantenevaluatie zou worden ontwikkeld, kiest het kabinet er voor om 'bouwstenen' voor wetgeving te ontwikkelen, die zowel gebruikt kunnen worden als input op het werk van de Europese

---

¹ Onder andere in het Schriftelijk Overleg Raad Buitenlandse Zaken/Handel, [23 april 2020](#).

² Spijkers met Koppen, Radio 2, 25 april 2020.

³ Zie bijvoorbeeld Brief MVO Platform, MVO in het Bedrijfslevenbeleid van ministerie Economische Zaken en Klimaat, [8 oktober 2020](#).

⁴ Motie-Segers, [28 mei 2020](#).

⁵ Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking (BuHaOS), Kamerbrief over toezeggingen AO IMVO, [3 april 2020](#).

⁶ Minister voor BuHaOS, Kamerbrief rapport evaluatie IMVO-convenanten, [10 juli 2020](#).

⁷ SER, [2020](#), Samen naar Duurzame Ketenimpact.

⁸ Minister voor BuHaOS, Kamerbrief over beleidsnota IMVO, [16 oktober 2020](#).

Commissie voor een EU-Richtlijn op MVO, voor eventuele nationale due diligence-wetgeving of voor de AmvB van de Wet Zorgplicht Kinderarbeid. De voorkeur van het kabinet verloopt ook volgens die volgorde: mochten de Europese ontwikkelingen tegenvallen, dan wil het kabinet de kinderarbeidwet graag vervangen door brede due diligence-wetgeving. In een brief aan de Eerste Kamer in maart 2020 geeft minister Kaag nog wel aan dat de AmvB van de Wet Zorgplicht Kinderarbeid in de tweede helft van 2021 naar de Tweede en Eerste Kamer wordt gestuurd.⁹ Wat dat betreft worden alle opties nog open gehouden tot de zomer van 2021.

Initiatiefnota

Politiek gezien was de publicatie (maart 2020) en indiening (juni 2020) van de initiatiefnota *Tegen Moderne Slavernij en Uitbuiting. Een ondergrens voor verantwoord ondernemen* door de ChristenUnie, GroenLinks, PvdA en SP een hoogtepunt.¹⁰ De nota pleit voor de verplichtstelling van de naleving van de OESO-richtlijnen en het toepassen van de zes stappen van gepaste zorgvuldigheid. De vier partijen besluiten de behandeling van de nota in de Kamer niet af te wachten, maar meteen door te werken aan een initiatiefwet.

In het najaar verschuiven de verhoudingen in de Kamer enigszins: ongeveer gelijktijdig met de publicatie van de beleidsnota van het kabinet verandert ook de VVD van standpunt over wetgeving. De liberalen zeggen nu ook de noodzaak van wetgeving in te zien, maar wel uitsluitend op Europees niveau. Het CDA toont zich daarentegen nog altijd zeer sceptisch over wetgeving tijdens het notaoverleg IMVO op 8 december 2020 en suggereert om eerst te beginnen met de Wet Zorgplicht Kinderarbeid en daarna te bekijken wat er verder nog nodig zou zijn.¹¹ D66 vreest voor een lappendeken van nationale wetgeving in verschillende EU-lidstaten, maar zegt wel voorstander te zijn van nationale wetgeving als medio 2021 onvoldoende vooruitgang is geboekt op Europees niveau.

Uiteindelijk blijkt uit de bij het notaoverleg ingediende moties dat VVD en CDA toch zo veel mogelijk willen vertragen.¹² Deze motie haalt het echter niet, terwijl de motie-Voordewind die het kabinet verzoekt een algemene zorgplicht voor te stellen het wel haalt, met steun van onder meer D66 en het CDA.¹³ Hiermee wordt opnieuw een stap gezet naar de invoering van wetgeving voor verantwoord ondernemen in Nederland.

Sectorale samenwerking, MVO-steunpunt en andere beleidsinstrumenten

Voor de andere beleidsinstrumenten is de beleidsnota van het kabinet enigszins teleurstellend. Zo bevat de beleidsnota weinig nieuwe maatregelen, zijn diverse maatregelen nog niet uitgewerkt of doet het beleid zelfs een stap terug. Bijzonder opmerkelijk is de terugtrekkende beweging van de overheid na de kritische convenantenevaluatie: de overheid blijft de verplichtingen in lopende convenanten nakomen, maar zal voor nieuwe vormen van 'sectorale samenwerking' bekijken of deelname nog wel het meest passend is. Het lijkt er sterk op dat de overheid bij toekomstige convenanten haar rol wil beperken tot financier of inkoper en het initiatief verder overlaat aan het bedrijfsleven en het maatschappelijk middenveld. Hiermee lijkt het ministerie geen gehoor te geven aan de kritische conclusies van de IOB-evaluatie. Het ministerie werkt het nieuwe beleid voor sectorale samenwerking in 2021 verder uit.

Nieuw is de oprichting van het IMVO-steunpunt, dat voorlichting en steun moet gaan bieden aan bedrijven. Hoe dit steunpunt gaat werken en waar het zal worden ondergebracht wordt in 2021 verder uitgewerkt. Wat betreft het bevorderen van verantwoorde productieketens via het beleid voor Maatschappelijk Verantwoord Inkopen noemt de beleidsnota slechts een aantal lopende processen en onderwerpen waar mogelijk maatregelen genomen zouden kunnen worden. Hetzelfde geldt voor MVO-voorwaarden bij overheidssteun: de bestaande voorwaarden in het instrumentarium van het ministerie van Buitenlandse Zaken en handelsmissies blijven bestaan, maar voor het instrumentarium van het ministerie van Economische Zaken staan geen nieuwe stappen vermeld. Het lijkt er dan ook op dat er met de nieuwe beleidsnota weinig verandert wat betreft de kabinetsbrede beleidscoherentie op het gebied van MVO.

---

⁹ Verslag van een schriftelijk overleg tussen Eerste Kamer en minister voor BuHaOS, [31 maart 2020](#).

¹⁰ Initiatiefnota *Tegen Moderne Slavernij en Uitbuiting. Een ondergrens voor verantwoord ondernemen*, [17 juni 2020](#).

¹¹ Notaoverleg IMVO, [8 december 2020](#).

¹² Gewijzigde motie-Weverling/Amhaouch, [17 december 2020](#).

¹³ Motie-Voordewind, [8 december 2020](#).

Tijdens het notaoverleg IMVO in december wordt nog een motie aangenomen die het kabinet vraagt de financiële steun voor, en betrokkenheid van de overheid bij, toekomstige IMVO-convenanten voort te zetten (zie volgende alinea).¹⁴ Andere aangenomen moties regelen het betrekken van vakbonden en maatschappelijke organisaties bij het op te richten IMVO-steunpunt en gerichte sociale dialoog als criterium bij ondersteuning voor toekomstige IMVO-convenanten.¹⁵

Andere dossiers

Op andere dossiers wordt kleine vooruitgang geboekt, met dank aan inzet vanuit de Kamer en druk van buiten. GroenLinks weet een amendement aangenomen te krijgen waarmee in de machtigingswet van Invest International wordt opgenomen dat het investeringsfonds moet voldoen aan IMVO-normen.¹⁶ Na stevige druk vanuit de Kamer¹⁷ en media¹⁸ besluit minister Kaag uiteindelijk om bedrijven sterker te adviseren rekening te houden met de uitbuiting van Oeigoeren, onder meer in de katoenproductie, en een beëindiging van zakenrelaties te overwegen als er geen zicht is op verbetering.¹⁹ Ondertussen blijft de positie van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) op het gebied van MVO terughoudend: tijdens de crisis besteedt het ministerie nauwelijks aandacht aan verantwoorde ketens en doet het ministerie het MVO-normenkader zelfs af als een “maatschappelijke verwachting”, in plaats van uit te spreken dat bedrijven zich hieraan moeten houden.²⁰ Wel onderzoekt de Rijksdienst voor Ondernemen Nederland (RVO) in opdracht van EZK de invoering van MVO-voorwaarden in het instrumentarium, waar in 2021 een besluit over wordt genomen.

Positief is dat de Uitvoeringswet van de EU-Conflictmineralenverordening na een schriftelijk overleg in de zomer bijna geruisloos door de Eerste en Tweede Kamer wordt afgehamerd, zodat het toezicht op de verordening door de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) in 2021 van start kan gaan.²¹ Ook wordt het Nationaal Baseline Assessment (NBA) gepubliceerd, dat de basis vormt voor de herziening van het Nationaal Actieplan Mensenrechten en het Bedrijfsleven.²² De NBA identificeert verschillende tekortkomingen in het beleid en wetgeving en identificeert verschillende barrières in de toegang tot remedie. De behandeling van de Wet Ruimte voor Duurzaamheidsinitiatieven zou in het najaar plaatsvinden, maar wordt door de Covid-19-beperkingen telkens uitgesteld en is inmiddels doorgeschoven naar de volgende Kamerperiode.

2.2 Inzet en resultaten MVO Platform

Het MVO Platform heeft zich in 2020 gericht op het pleiten voor en het uitdenken van de doordachte mix van vrijwillige en bindende beleidsmaatregelen op het gebied van MVO. De nadruk lag daarbij op bindende maatregelen, maar ook andere onderdelen, zoals het IMVO-convenantenbeleid, en de algehele beleidscoherentie kregen aandacht. Het coördinatiepunt en de werkgroep Wetgeving werkten hierin nauw samen, onder meer met betrekking tot het project van het ministerie van Buitenlandse Zaken *IMVO-maatregelen in perspectief* en de deelname van het MVO Platform aan de SER-commissie IMVO. Om het werk van het coördinatiepunt en de werkgroep nauw af te stemmen en elkaar te versterken, nam het coördinatiepunt deel aan de politieke werkgroep en onderdelen van het werk van de inhoudsgroep. Daarnaast is het coördinatiepunt in 2020 aan de slag gegaan met de uitwerking van toezichtsvraagstuk en de discussie rondom regeldruk en het midden- en kleinbedrijf. De politieke monitoring en lobby richting Tweede Kamerleden en hun beleidsmedewerkers is grotendeels via het coördinatiepunt gelopen. Ook ondersteunt het werk van het coördinatiepunt op aanpalende dossiers, waaronder de evaluatie en herziening van het IMVO-beleid (inclusief het IMVO-convenantenbeleid) en de dialoog met verschillende ministeries, het werk van de werkgroep.

---

¹⁴ Moties Van den Hul/Van den Nieuwenhuijzen, [8 december 2020](#).

¹⁵ Moties Van den Hul/Van den Nieuwenhuijzen, 8 december 2020 ([1](#) en [2](#)).

¹⁶ Gewijzigd amendement-Van den Nieuwenhuijzen, [17 december 2020](#).

¹⁷ Onder meer tijdens een [rondetafelgesprek](#) en aangenomen moties van Van den Nieuwenhuijzen, [30 september 2020](#), [2 december 2020](#).

¹⁸ Onder andere in de Volkskrant ([2 december 2020](#)) en NRC Handelsblad ([1 december 2020](#)).

¹⁹ Kamerbrieven, [7 december 2020](#), [17 februari 2021](#).

²⁰ Verslag schriftelijk overleg Bedrijfslevenbeleid, [3 november 2020](#) en [11 december 2020](#).

²¹ Zie Eerste Kamer, [26 januari 2021](#).

²² College van de Rechten van de Mens, [11 september 2020](#).

Wetgeving & toezicht

Het werk met betrekking tot wetgeving voor verantwoord ondernemen werd ook in 2020 voortgezet door de werkgroep Wetgeving, in nauwe samenwerking met het coördinatiepunt.

Allereerst, het ministerie herzag in 2020 het IMVO-beleid. De directeurs van leden van het Platform, het coördinatiepunt en de Werkgroep hebben actief geparticipeerd in de vele stakeholderbijeenkomsten van dit project. Daarnaast hebben de vakbonden en het coördinatiepunt actief bijgedragen aan het SER-advies over dit nieuwe beleid dat in september 2020 uitkwam. In oktober 2020 werd het nieuwe beleid gepubliceerd, daarin wordt, zoals hierboven geschetst, wetgeving aangekondigd. In verschillende onderzoeken die in het kader van het project *IMVO-maatregelen in perspectief* zijn uitgevoerd wordt gerefereerd aan stukken van het MVO Platform.²³

De werkgroep Wetgeving heeft zich in 2020 gericht op het verder ontwikkelen van concrete voorstellen voor wetgeving. Hiervoor is eerst voor de zomer een visiestuk ontwikkeld waarin de visie op brede wetgeving van het Platform verder wordt uiteengezet.²⁴ In het najaar is gewerkt aan concrete voorstellen voor wetgeving, als input voor de ontwikkeling van de initiatiefwet door de ChristenUnie, GroenLinks, de PvdA en de SP.

Verder is er een visie ontwikkeld over het toezicht en de handhaving van een brede due diligence-wet.²⁵ Hiervoor is ook een bijeenkomst met toezichtsexperts uit de praktijk en de wetenschap georganiseerd en hebben verschillende gesprekken plaatsgevonden. Daarnaast is er bijdrage geleverd aan de eerste consultatie in het najaar 2020 die Eurocommissaris Reynders heeft uitgezet in het kader van de ontwikkeling van Europese MVO-regelgeving.²⁶

Omdat het zichtbaar maken van steun vanuit het bedrijfsleven, religieuze instanties en wetenschappers voor wetgeving als cruciaal wordt gezien voor goede IMVO-wetgeving, is de werkgroep Wetgeving gestart met het Initiatief Duurzaam en Verantwoord Ondernemen (IDVO). Het initiatief is een coalitie van bedrijven, wetenschappers, kerken, maatschappelijke organisaties, vakbonden en anderen ter ondersteuning van brede due diligence-wetgeving in Nederland als eerste stap naar ambitieuze EU-wetgeving en is in september gelanceerd (www.IDVO.org). Als onderdeel van de campagne zijn vele afspraken gemaakt met potentiële steunbetuigers en is deelgenomen aan webinars, seminars, rondetafels en andere bijeenkomsten.

Met betrekking tot wetgeving heeft het MVO Platform de volgende stukken gepubliceerd in 2020:

- [Visiestuk Brede Due Diligence-Wetgeving](#) (mei 2020)
- [Vragen en Antwoorden over Visiestuk Brede Due Diligence-Wetgeving](#) (mei 2020)
- [Effectief toezicht op maatschappelijk verantwoord ondernemen](#) (juni 2020)
- [Het belang van Nederlandse én Europese due diligence-wetgeving](#) (juli 2020)
- [Met SER-advies kan kabinet nu doorpakken met invoering MVO-wetgeving](#) (september 2020)

Ook leverde het MVO Platform een bijdrage aan het debat over wetgeving, de herziening van het beleid en de ontwikkeling van een doordachte mix van vrijwillige en bindende maatregelen met de volgende stukken:

- [Betrokkenheid van Nederlandse bedrijven bij mensenrechtenschendingen en milieuschade komt nog altijd veel voor](#) (februari 2020)
- [Brief AO IMVO op 3 maart 2020](#)
- [Input SO IMVO op 27 mei 2020](#)
- [Input Begrotingsbehandeling Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking 2021](#) (oktober 2020)
- [Input notaoverleg Internationaal Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen \(IMVO\) op 8 december 2020](#)

---

²³ Zie bijvoorbeeld A. Nijhof, L. Schaeffers & S. Spoor, 2020, "[IMVO-maatregelen in markttransformatieperspectief](#)", p. 24, dat verwijst naar het [Platformvisiestuk](#) over certificering en due diligence; C. Van Dam & M. Scheltema, 2020, "[Opties voor afdwingbare IMVO-instrumenten](#)", p. 130-131, dat verwijst naar het Engelstalige Platform-[nieuwsbericht](#) over de Wet Zorgplicht Kinderarbeid.

²⁴ MVO Platform, [Visiestuk Nationale Brede Due Diligence-Wetgeving](#).

²⁵ MVO Platform, [Effectief toezicht op maatschappelijk verantwoord ondernemen](#).

²⁶ Zie inbreng MVO Platform EU-consultatie, [oktober 2020](#).

Verantwoorde ketens ten tijde van Covid-19

Het MVO Platform heeft na de uitbraak van de Covid-19-pandemie een [statement](#) gepubliceerd, waarin het de overheid opriep om bedrijven aan te spreken op verantwoord ondernemen tijdens de crisis. Het MVO Platform heeft in 2020 ook bijgedragen aan de discussie over het verbinden van MVO-voorwaarden aan steunpakketten van de overheid voor (grote) bedrijven, zodat er in de gehele keten fatsoenlijk met mensen wordt omgegaan tijdens de crisis (bijvoorbeeld in de kledingsector). Voor deze pleidooien is aandacht geweest in de Tweede Kamer en het ministerie heeft duidelijk gemaakt dat ook tijdens de crisis bedrijven in overeenstemming met de OESO-richtlijnen dienen te handelen (zie paragraaf 2.1). Bij het tweede steunpakket (NOW-2) benoemde het kabinet weliswaar dat de OESO-richtlijnen 'relevant' zijn²⁷, maar grotere stappen tot het stellen van voorwaarden kwamen er toen en later in het jaar niet. Wel werd de motie-Segers over het onderzoeken van voorwaarden voor verantwoorde bedrijfsvoering aangenomen.²⁸

Op dit onderwerp heeft het MVO Platform het volgende stuk gepubliceerd en dat ook vertaald naar input richting de Tweede Kamer:

- [Nederlandse overheid: roep bedrijven op tot verantwoord ketenbeheer tijdens de coronacrisis](#) (april 2020).
- [Input SO IMVO 27 mei 2020](#)

Convenantenbeleid

Rondom de evaluatie van het IMVO-convenantenbeleid heeft het MVO Platform zich ingezet voor het ontwikkelen van een gezamenlijke visie op de resultaten en impact van het beleid, onder andere door het organiseren van overleggen tussen leden en de publicatie van een [positiepaper](#) hierover. Het MVO Platform en vele leden zijn door het KIT geïnterviewd voor de evaluatie, en leden van het Platform namen deel aan de klankbordgroep van de evaluatie, wat heeft bijgedragen aan de kritische conclusies van de evaluatie. Ook refereert de evaluatie aan het positiepaper van het Platform.²⁹ De conclusies van de evaluatie door het KIT, die in de zomer uitkwam, waren kritisch: de convenanten bereiken slechts 1,6 procent van de bedrijven in de risicosectoren en er is geen meetbare impact in de praktijk geobserveerd. Het MVO Platform publiceerde een reactie op de evaluatie, met daarin het pleidooi om het convenantenbeleid aan te vullen met wettelijke maatregelen.

Het MVO Platform heeft in 2020 de volgende stukken gepubliceerd op dit onderwerp:

- [Observaties over het IMVO-convenantenbeleid](#) (februari 2020)
- [Evaluatie IMVO-convenanten laat noodzaak MVO-wetgeving zien](#) (juli 2020)
- [Kritische evaluatie convenantenbeleid: hoog tijd voor MVO-wetgeving](#) (september 2020)

Conflictmineralenverordening

Met betrekking tot de EU-Conflictmineralenverordening besteedde het MVO Platform met name aandacht aan het toezicht, aangezien dit onderwerp geregeld werd in de Uitvoeringswet die in juni 2020 naar de Tweede Kamer werd gezonden. Samen met enkele Platformleden had het MVO Platform gesprekken met het ministerie, de ILT en Tweede Kamer hierover. Ook stuurde het Platform input aan de Kamer voor de schriftelijke behandeling van de Uitvoeringswet in september. De lobby van het Platform rondom de Conflictmineralenverordening en het werk rondom toezicht op bredere MVO-wetgeving hangen nauw met elkaar samen. Het MVO Platform vroeg onder meer aandacht voor transparantie over welke bedrijven onder de wet vallen, een vraag die de PvdA tijdens het AO IMVO in maart 2020 ook aan de minister stelde. Het ministerie heeft vervolgens nog onderzocht of hier mogelijkheden voor waren, maar besloot uiteindelijk dat daar geen mogelijkheden voor waren. Wel is er toegezegd dat de toezichthouder contact houdt met maatschappelijke organisaties en openstaat voor signalen over naleving van de Verordening.

Het MVO Platform publiceerde input aan de Tweede Kamer in de volgende stukken:

- [SO IMVO 27 mei 2020](#)
- [Uitvoeringswet EU-Conflictmineralenverordening](#) (september 2020)

---

²⁷ Kamerbrief Noodpakket 2.0, [20 mei 2020](#).

²⁸ Motie-Segers, [28 mei 2020](#).

²⁹ KIT, 2020, "Evaluation of the RBC agreements 2014-2020", p. 76.

Nationaal Actieplan Mensenrechten en Bedrijfsleven

Dankzij additionele financiering van ICCO en CNV Internationaal kon het MVO Platform de module Nationaal Actieplan (NAP) Mensenrechten en het Bedrijfsleven uitvoeren. In de module is gewerkt aan input voor het National Baseline Assessment (NBA), die in 2020 werd gepubliceerd. De NBA refereert ook aan deze input en eerdere stukken van het MVO Platform.³⁰ Ook heeft het MVO Platform met een aantal leden gewerkt aan aanbevelingen voor het verbeteren van de toegang tot juridische remedie (pijler 3 van de UNGP's). Deze worden in 2021 gebruikt in de lobby richting het ministerie van Buitenlandse Zaken. Er zijn gesprekken gevoerd met het ministerie, er is input geleverd aan de Tweede Kamer, de SER en het College van de Rechten van de Mens. In reactie op de NBA gaf het kabinet aan onderzoek te doen naar de juridische belemmeringen voor de toegang tot remedie en voor het nieuwe NAP, dat in het najaar van 2021 wordt gepubliceerd, te werken aan het verbeteren van de samenhang van de derde pijler (zie verder het verslag in bijlage II).

Het NAP kwam onder meer aan de orde in dit document van het Platform:

- [SO IMVO 27 mei 2020](#)

Het MVO Platform reageerde ook op de consultatie van de UN Working Group on Business and Human Rights in het kader van het project *Business and Human Rights: towards a decade of global implementation*:

- [Inbreng MVO Platform – Next Decade UNGPs 10+](#) (november 2021)

MVO op het ministerie van Economische Zaken en Klimaat

Naast de lobby op verschillende dossiers die onder het ministerie van Buitenlandse Zaken vallen heeft het MVO Platform zich ook gericht op het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK), met als doel dat ook op dit ministerie MVO hoger op de agenda komt te staan. Het ging in 2020 dan vooral om het belang van een doordachte mix van beleidsmaatregelen en voorwaarden voor steun aan bedrijven vanuit het ministerie van EZK. Er zijn gesprekken gevoerd met het ministerie en het MVO Platform leverde input richting de Tweede Kamer (zie verder paragraaf 2.1 voor de ontwikkelingen rondom EZK).

Dit dossier kwam aan de orde in de volgende Platformstukken:

- [MVO in het Bedrijfslevenbeleid van ministerie Economische Zaken en Klimaat](#) (oktober 2020)
- [Input notaoverleg Internationaal Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen \(IMVO\) op 8 december 2020](#)

Herziening OESO-richtlijnen

Het MVO Platform overlegde met een aantal leden over een mogelijke herziening van de OESO-richtlijnen met als doel om een aantal onderwerpen beter te verankeren in het kader, zoals klimaat, dierenwelzijn, gender en landrechten. Het Platform had daar contact over met het ministerie van Buitenlandse Zaken en de Tweede Kamer. Dit heeft geleid tot een verzoek om een Kamerbrief over dit onderwerp, die in september verscheen.³¹ Het kabinet geeft daarin aan dat er momenteel weinig steun voor een herziening lijkt te zijn onder OESO-lidstaten, maar dat het zich wel blijft inzetten voor het betrekken van nieuwe thema's bij de implementatie van de OESO-richtlijnen. Het MVO Platform werkt in 2021 door aan de lobby hierop en het formuleren van een inhoudelijke visie op de herziening, onder meer in samenwerking met OECD Watch.

De mogelijke herziening van de OESO-richtlijnen kwam onder meer aan de orde in dit document van het Platform:

- [SO IMVO 27 mei 2020](#)

Verkiezingen

Het MVO Platform organiseerde in 2020 een lobby-overleg in de aanloop naar de Tweede Kamerverkiezingen van maart 2021 en besprak de ontwikkelingen tijdens verschillende bijeenkomsten. Het Platform leverde, in samenwerking met de werkgroep Wetgeving, input op de verkiezingsprogramma's van zeven partijen. Al deze partijen namen de invoering van wetgeving op in

³⁰ College voor de Rechten van de Mens, "[National Baseline Assessment Bedrijfsleven en Mensenrechten](#)", p. 29.

³¹ Minister voor BuHaOS, Reactie op verzoek commissie om toelichting op agenda OECD Working Party on Responsible Business Conduct en op Nederlandse inzet t.a.v. mogelijke herziening van de OESO-richtlijnen, [16 september 2020](#).

hun partijprogramma's, hoewel niet altijd even duidelijk geformuleerd (zie ook de werkgroep Wetgeving hierboven). Naast wetgeving besteedde het Platform ook aandacht aan de doordachte mix van MVO-maatregelen, MVO-voorwaarden, beleidscoherentie, maatschappelijk verantwoord inkopen en het NAP.

Het MVO Platform publiceerde de geleverde input aan politieke partijen in het volgende document:

- [Input MVO in partijprogramma's](#) (mei 2020)

Dialogo met overheid en andere belanghebbenden

In 2020 onderhield het MVO Platform relaties met het ministerie van Buitenlandse Zaken. Het MVO Platform participeerde actief in het project 'IMVO-maatregelen in perspectief' en werd door het ministerie gevraagd de bijdrage aan het project namens de leden te coördineren. Ook werd het MVO Platform door andere ministeries gezien als gesprekspartner.

VNO-NCW, het ministerie van Buitenlandse Zaken en het MVO Platform organiseerden in 2020 voor het eerst de multistakeholderdialoog over het IMVO-beleid. Er vonden drie sessies plaats over respectievelijk leefbaar loon en inkomen (maart), maatschappelijk verantwoord inkopen (juni) en sociale dialoog en stakeholderengagement in productieketens (oktober). De dialoog is daarna door de drie partijen geëvalueerd. Afgesproken is om op de ingeslagen weg verder te gaan. Het MVO Platform ziet vooral een meerwaarde van de beleidsdialoog om onderwerpen te kunnen agenderen bij het ministerie en op de hoogte te blijven van ontwikkelingen op diverse dossiers. Gezien het proces van de ontwikkeling van de bouwstenen is toen wel besloten om even te wachten met de volgende sessies van de dialoog.

Dankzij inzet van de vakbonden trad het MVO Platform in de loop van 2020 toe tot de IMVO-commissie van de Sociaal-Economische Raad (SER). Het MVO Platform kan zo als adviserend lid meedenken over de onderwerpen die in de commissie worden besproken en input leveren op de adviezen die in de commissie worden voorbereid. In 2020 was het Platform bijvoorbeeld betrokken bij de totstandkoming van het SER-advies *Samen Naar Duurzame Ketenimpact*.³²

ECCJ

Het MVO Platform is medeoprichter en stuurgroep lid van de *European Coalition for Corporate Justice* (ECCJ), een Europees netwerk dat nationale coalities en maatschappelijke organisaties uit meer dan tien Europese landen. De inzet van het MVO Platform wordt mogelijk gemaakt door SOMO. ECCJ streeft naar Europese wet- en regelgeving die maatschappelijke plichten en aansprakelijkheid van bedrijven vastlegt. In 2020 werd door het Europese maatschappelijk middenveld intensief gewerkt aan de komst van Europese regelgeving voor verantwoord ondernemen, nadat EU-commissaris Didier Reynders in april aankondigde wetgeving op dit onderwerp te willen publiceren in 2021. In het Europees Parlement werkte het lid Wolters (S&D) aan een verslag op ditzelfde onderwerp, dat een aanbeveling voor een EU-richtlijn bevat. Het MVO Platform werkte in 2020 samen met ECCJ aan de realisatie van MVO-wetgeving op nationaal en Europees niveau.

2.3 Ontwikkelingen Platform

Coördinatiepunt

Het coördinatiepunt van het MVO Platform is ondergebracht bij SOMO. In 2020 vervulden Gisela ten Kate, David Ollivier de Leth en Trude Vredeveld deze functie. Daarnaast is Manon Wolfkamp, als freelancer, ingezet voor het leiden van de werkgroep wetgeving en voor het opvangen van verlof. Vanuit de stuurgroep nam Mariëtte van Huijstee (SOMO) om dezelfde reden tijdelijk ook enkele taken waar. Het MVO Platform werkte voor de interne en externe communicatie samen met René Vlak en Noor Backers (SOMO). Mariëtte van Huijstee vertrok in augustus bij van SOMO en daarmee ook als voorzitter van de stuurgroep van het MVO Platform. Haar taak als voorzitter is overgenomen door Lucia van Westerlaak (FNV). Daarnaast is Freek Bersch (Milieudefensie) aan het begin van 2020 lid geworden van de stuurgroep van het MVO Platform.

---

³² SER, [2020](#), Samen naar Duurzame Ketenimpact.

Het coördinatiepunt van het MVO Platform probeert continue bij haar leden te peilen of de focus en de aanpak van het MVO Platform aansluit bij de behoeften en verwachtingen van de leden, voornamelijk tijdens Platformvergaderingen, (ad-hoc) lobbyoverleg of andere bijeenkomsten. In 2020 heeft het coördinatiepunt geen formele evaluatie gedaan naar de tevredenheid van de leden, wel een enquête uitgezet ten behoeve van de ontwikkeling van een nieuw strategieplan (ingevuld door elf leden). Hieruit bleek onder meer dat leden over het algemeen tevreden zijn over het functioneren van het Platform. Leden waardeerden het werk van het Platform op doelstelling 1 (een sterk maatschappelijk middenveld) op een schaal van 1 (zeer ontevreden) tot 5 (zeer tevreden) met een 4,3 gemiddeld. Het werk op doelstelling 2 (een krachtige overheid) kreeg een 3,9 gemiddeld.

Uitwisseling

Het MVO Platform organiseerde in 2020 vijf Platformvergaderingen, drie stuurgroepvergaderingen en diverse (ad-hoc) lobby- en/of uitwisselingsbijeenkomsten. Het MVO Platform organiseerde bijeenkomsten om gezamenlijke lobby en kennisuitwisseling te faciliteren, bijvoorbeeld met betrekking tot de verkiezingen en het convenantenbeleid. De bijeenkomsten in het kader van de multistakeholderdialoog met het ministerie van Buitenlandse Zaken en VNO-NCW droegen ook bij aan de kennisuitwisseling tussen leden. Ook vond een lezing plaats over de maatschappelijke positie en functie van bedrijven en verschillende vormen van kapitalisme door prof. dr. Rutger Claassen.

Strategie

Het bestaande strategieplan liep van 2016-2020 en daarom is in 2020 een nieuwe strategie ontwikkeld voor de periode 2021-2025. De strategie is tot stand gekomen op basis van input van leden tijdens meerdere Platformvergaderingen, een enquête onder leden in het voorjaar en een (virtuele) strategiebijeenkomst in mei 2020. Ook zien externe belanghebbenden gevraagd naar hun ervaringen met en visie op het MVO Platform. Het nieuwe strategieplan 2021-2025 is officieel goedgekeurd op de Platformvergadering van 12 november 2020. In de nieuwe strategie blijven de twee hoofddoelstellingen van het Platform grotendeels ongewijzigd: het versterken van het maatschappelijk middenveld en het bereiken van ambitieus en effectief overheidsbeleid op het gebied van MVO. Onderdeel van de strategie is ook het herzien en actualiseren van de politieke doelstellingen van het Platform, wat in 2021 zal gebeuren.

Ontwikkelingen in het netwerk

In 2020 had het MVO Platform 24 leden:

1. ActionAid
2. Amnesty International - sectie Nederland
3. Arisa
4. Both ENDS
5. CNV Internationaal
6. Cordaid
7. Fair Wear Foundation
8. FNV
9. Goede Waar & Co
10. Hivos
11. ICCO
12. Milieudefensie
13. Oxfam Novib
14. PAX
15. Schone Kleren Campagne
16. SOMO
17. Save the Children
18. Stichting Max Havelaar
19. Stop Kinderarbeid
20. Tax Justice NL
21. Terre des Hommes
22. Unicef Nederland
23. VBDO
24. World Animal Protection

3. Financieel overzicht

In dit hoofdstuk staat de financiële rapportage van het MVO Platform voor 2020.

Lasten	Begroot €	Realisatie €
Personeelslasten		
<i>Personeelskosten</i>		
Coördinatie en communicatie	192,679	195,626
<i>Personeelskosten modules</i>		
Nationaal Actie Plan (NAP)	-	10,932
Subtotaal personeelslasten	192,679	206,558
Projectlasten		
<i>Communicatie: website en publicaties</i>	2,821	870
<i>Overig: zaalhuur, catering, reiskosten</i>	1,000	320
<i>Onvoorzien</i>	1,000	1,050
Subtotaal projectlasten	4,821	2,239
Totale lasten	197,500	208,797
Baten	€	€
Ledenbijdragen		
ActionAid	5,000	5,000
Amnesty International	8,000	8,000
Arisa	1,000	1,000
Both Ends	5,000	5,000
CNV	8,000	8,000
Cordaid	14,000	14,000
Fair Wear Foundation	5,000	5,000
FNV	18,000	18,000
Goede Waar & Co	500	500
Hivos	14,000	14,000
ICCO	14,000	14,000
Max Havelaar	5,000	5,000
Milieudefensie	8,000	8,000
Oxfam Novib	18,000	18,000
PAX	8,000	8,000
Save the Children	8,000	8,000
Schone Kleren Campagne	5,000	5,000
SOMO	16,000	16,000
Stop Kinderarbeid	8,000	8,000
Terre des Hommes	8,000	8,000
UNICEF Nederland	14,000	14,000
VBDO	2,000	2,000
World Animal Protection	5,000	5,000
Subtotaal ledenbijdragen		
Overige bijdragen		
Nationaal Actie Plan (NAP) - ICCO	-	5,000
Nationaal Actie Plan (NAP) - CNV	-	5,000
Subtotaal overige bijdragen		
Totaal baten	197,500	207,500
Saldo baten -/- lasten		
Bijdrage uit reserve	-	-1,297